

Rządowa polityka naukowo-technologiczna i jej konsekwencje dla polskiej gospodarki

Krzysztof Klincewicz

W artykule przeprowadzono analizę efektywności polityki naukowo-technologicznej polskiego rządu w porównaniu z innymi krajami europejskimi, odwołując się do modelu endogenicznego wzrostu gospodarczego, ekonomii ewolucyjnej i koncepcji Narodowego Systemu Innowacji. Opierając się na doświadczeniach zachodnich gospodarek oraz analizie danych ekonomicznych i bibliometrycznych, autor wskazuje na ograniczone skutki rodzimych inwestycji publicznych w obszarze badań stosowanych i komercjalizacji osiągnięć badawczych, postulując zmiany instytucjonalne zamiast dalszej ekspansji rządowych wydatków.

Wprowadzenie

Rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji jest wyzwaniem dla Polski i innych krajów Europy Środkowowschodniej. Przedmiotem debaty politycznej pozostają jednak kluczowe zagadnienia: jaką rolę w obszarze badań i rozwoju powinien odgrywać polski rząd, czy należy zwiększać wydatki rządowe na badania, jak stymulować analogiczną aktywność sektora prywatnego. Odpowiedzi na te pytania nie mogą opierać się wyłącznie na doświadczeniach krajów zachodnich ze względu na znaczące różnice regionalne, pogłębione dodatkowo w okresie transformacji systemowej. Porównawcze badania krajów członkowskich Unii Europejskiej prowadzone przez Eurostat wykazują alarmująco niskie poziomy wskaźników innowacyjności polskiej gospodarki oraz wydatków sektora prywatnego na działalność badawczo-rozwojową. Zagregowane dane nie pokazują jednocześnie innych słabości rodzimej polityki naukowo-technologicznej – przykładowo systemu organizacji i finansowania ośrodków badawczych (stworzonego w warunkach gospodarki socjalistycznej i jedynie powierzchownie dostosowanego do realiów wolnego rynku i funkcjonowania przedsiębiorstw prywatnych) oraz braku systemu zachęt i mechanizmów transferu i komercjalizacji technologii rozwijanych przez placówki badawcze. Działania rządowe, mające na celu stymulowanie rozwoju naukowo-technologicznego, a przez to także wzrostu gospodarczego, nie mogą ograniczać się do zwiększania obecnych wydatków budżetu w omawianym obszarze.

Niniejszy artykuł oferuje przegląd dotychczasowych badań nad rolą państwa w działalności naukowo-technologicznej, odwołując się do doświadczeń innych krajów europejskich w obszarze wypierania prywatnych wydatków na badania i rozwój przez fundusze rządowe oraz zróżnicowanej efektywności stosowanych form interwencji. Posługując się koncepcją Narodowego Systemu Innowacji,